

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2009. gada 10. februārī*

Lieta C-110/05

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2005. gada 4. martā cēla

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv D. Rekja [*D. Recchia*] un F. Amato [*F. Amato*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Itālijas Republiku, ko pārstāv I. M. Bragulja [*I. M. Braguglia*], pārstāvis, kam palīdz M. Fjorilli [*M. Fiorilli*], *avvocato dello Stato*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja.

* Tiesvedības valoda — itāļu.

KOMISIJA/ITĀLIJA
TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji P. Janns [*P. Jann*], K. V. A. Timmermans [*C. W. A. Timmermans*], A. Ross [*A. Rosas*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*] un T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], tiesneši A. Ticano [*A. Tizzano*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*], U. Lehmušs [*U. Lohmus*] (referents), A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] un K. Toadere [*C. Toader*],

ģenerālvokāts F. Ležē [*P. Léger*], pēc tam Ī. Bots [*Y. Bot*], sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore, pēc tam M. Fereira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2006. gada 5. oktobra tiesas sēdē,

ņemot vērā 2007. gada 7. marta rīkojumu atsākt mutvārdu procesu un pēc 2007. gada 22. maija tiesas sēdes,

ņemot vērā rakstveida un mutvārdu apsvērumus, ko sniedza:

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — D. Rekja un F. Amato, pārstāvji,

- Itālijas Republikas vārdā — I. M. Bragulja, pārstāvis, kam palīdz M. Fjorilli, *avvocato dello Stato*,

- Čehijas Republikas vārdā — T. Bočeks [*T. Boček*], pārstāvis,

- Dānijas Karalistes vārdā — J. Berings Līsbergs [*J. Bering Liisberg*], pārstāvis,

- Vācijas Federatīvās Republikas vārdā — M. Lumma [*M. Lumma*], pārstāvis,

- Grieķijas Republikas vārdā — N. Dafniu [*N. Dafniou*], pārstāve,

- Francijas Republikas vārdā — Ž. de Bergess [*G. de Bergues*] un R. Lūsli [*R. Loosli*], pārstāvji,

- Kipras Republikas vārdā — K. Likurģs [*K. Lykourgos*] un A. Pantazi-Lampru [*A. Pantazi-Lamprou*], pārstāvji,

- Nīderlandes Karalistes vārdā — H. H. Sevenstere [*H. G. Sevenster*] un K. ten Dama [*C. ten Dam*], pārstāves,

- Zviedrijas Karalistes vārdā — A. Kruse [*A. Kruse*], pārstāvis,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2008. gada 8. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- ¹ Savā prasības pieteikumā Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesai atzīt, ka, aizliedzot mopēdiem, motocikliem, tricikliem un kvadricikliem (“*motoveicoli*”; turpmāk tekstā — “*motocikli*”) vilkt piekabi, Itālijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kuri tai uzlikti ar EKL 28. pantu.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

- ² Padomes 1992. gada 30. jūnija Direktīva 92/61/EEK par divriteņu vai trīsriteņu mehānisko transportlīdzekļu tipa apstiprinājumu (OV L 225, 72. lpp.) paredz kopīgas

definīcijas, kā arī Kopienas apstiprināšanas un atbilstības noteikšanas procedūru noteikta veida transportlīdzekļiem, kas aplūkoti šajā direktīvā. Tās 1. panta 1. un 2. punkta redakcija ir šāda:

“1. Šo direktīvu piemēro visiem divriteņu un trīsriteņu mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kam ir sapāroti vai citādi riteņi un kas paredzēti braukšanai pa autoceļiem, un šādu transportlīdzekļu detaļām vai atsevišķām tehniskām vienībām.

[..]

2. Transportlīdzekļus, kas minēti 1. punktā, iedala šādi:

- mopēdi, t.i., divriteņu vai trīsriteņu transportlīdzekļi, kam uzstādīts motors, kura cilindru tilpums nepārsniedz 50 cm^3 , ja tas ir iekšdedzes motors, kura maksimālais projektētais ātrums nepārsniedz 45 km/h,

- motocikli, t.i., divriteņu transportlīdzekļi ar vai bez blakusvāģa, kam uzstādīts motors, kura cilindru tilpums pārsniedz 50 cm^3 , ja tas ir iekšdedzes motors, un/vai kura maksimālais projektētais ātrums pārsniedz 45 km/h,

— trīsriteņu motocikli, t.i., transportlīdzekļi ar trim simetriski novietotiem riteņiem, kam uzstādīts motors, kura cilindru tilpums pārsniedz 50 cm³, ja tas ir iekšdedzes motors, un/vai kura maksimālais projektētais ātrums pārsniedz 45 km/h.”

3 No minētā 1. panta 3. punkta izriet, ka Direktīva 92/61 ir piemērojama arī transportlīdzekļiem ar četriem riteņiem, t.i., “kvadricikliem”, kas atkarībā no to tehniskajiem parametriem tiek uzskatīti par mopēdiem vai trīsriteņu motocikliem.

4 Padomes 1993. gada 29. oktobra Direktīvas 93/93/EEK par divriteņu vai trīsriteņu mehānisko transportlīdzekļu masu un gabarītiem (OV L 311, 76. lpp.), kuras mērķis ir saskaņot obligātos tehniskos noteikumus, lai ļautu īstenot Direktīvā 92/61 ietvertās apstiprināšanas un atbilstības noteikšanas procedūras, sestajā apsvērumā ir teikts:

“tā kā šai direktīvai nevajadzētu uzlikt pienākumu grozīt noteikumus dalībvalstīm, kuru teritorijā divriteņu mehāniskajiem transportlīdzekļiem nav atļauts vilkt piekabi.”

- 5 Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 17. jūnija Direktīvas 97/24/EK par dažām divriteņu vai trīsriteņu mehānisko transportlīdzekļu detaļām un parametriem (OV L 226, 1. lpp.) mērķis ir vēl vairāk saskaņot noteiktas minēto transportlīdzekļu tehniskās prasības, tostarp normas par jūgierīcēm un fiksētājierīcēm. Šīs direktīvas divpadsmitajā apsvērumā precizēts:

“[...] tā kā šīs direktīvas noteikumiem nevajadzētu uzlikt pienākumu grozīt noteikumus dalībvalstīm, kuru teritorijā divriteņu vai trīsriteņu mehāniskajiem transportlīdzekļiem nav atļauts vilkt piekabi.”

Valsts tiesiskais regulējums

- 6 Itālijā 1992. gada 30. aprīļa likumdošanas dekrēta Nr. 285 (1992. gada 18. maija *GURI* Nr. 114 kārtējais pielikums; turpmāk tekstā — “Ceļu kodekss”) 53. pantā motocikli ir definēti kā visi divriteņu, trīsriteņu vai četrriteņu mehāniskie transportlīdzekļi. Tikai transportlīdzekļi ar četriem riteņiem ir saucami par “mehānisko kvadriciklu”.
- 7 Atbilstoši Ceļu kodeksa 54. pantam automašīnas (“autoveicoli”) ir mehāniski transportlīdzekļi ar vismaz četriem riteņiem, izņemot šī kodeksa 53. pantā minētos transportlīdzekļus.
- 8 Saskaņā ar Ceļu kodeksa 56. pantu tikai automašīnām, trolejbusiem (transportlīdzekļiem ar elektromotoru, kas nebrauc pa sliedēm un kas ir savienoti ar gaisa elektrolīniju

enerģijas padevei) un traktoriem (trīsriteņu transportlīdzekļiem, kas paredzēti puspiekabju vilkšanai) ir atļauts vilkt piekabi.

Pirmstiesas procedūra

- 9 Pēc sūdzības, ko par Itālijas Republiku iesniedza privātpersona, un neformālas Komisijas izmeklēšanas, Komisija 2003. gada 3. aprīlī nosūtīja šai dalībvalstij brīdinājuma vēstuli, kurā tā apgalvoja, ka aizliegums motocikliem vilkt piekabi esot EKL 28. panta pārkāpums.

- 10 2003. gada 13. jūnija vēstulē Itālijas Republika atbildēja Komisijai, ka tā apņemas grozīt savu tiesisko regulējumu, lai atceltu importa ierobežojumus, kas bija minēti brīdinājuma vēstulē.

- 11 Tā kā Komisija nesaņēma nevienu paziņojumu par minēto grozījumu pieņemšanu, 2003. gada 19. decembrī tā Itālijas Republikai nosūtīja argumentētu atzinumu, aicinot šo dalībvalsti sniegt apsvērumus divu mēnešu termiņā no šī atzinuma paziņošanas brīža.

- 12 Tā kā uz argumentēto atzinumu netika saņemta atbilde, Komisija nolēma celt šo prasību.

Tiesvedība Tiesā

- 13 Ar 2006. gada 11. jūlija lēmumu Tiesa nosūtīja lietu uz trešo palātu. Tā kā neviens lietas dalībnieks nelūdza noklausīties tā mutvārdu paskaidrojumus, Tiesa nolēma taisīt spriedumu bez tiesas sēdes mutvārdu paskaidrojumu sniegšanai. Ģenerāladvokāts F. Ležē nolasīja savus secinājumus 2006. gada 5. oktobra tiesas sēdē, pēc kuras tika pabeigts mutvārdu process.
- 14 Piemērojot Reglamenta 44. panta 4. punktu, 2006. gada 9. novembrī trešā palāta nolēma atdot lietu atpakaļ Tiesai, lai to varētu nodot iztiesāšanas sastāvam, kurā ir vairāk tiesnešu.
- 15 Ar 2007. gada 7. marta rikojumu Tiesa uzdeva atsākt mutvārdu procesu un noturēt tiesas sēdi. Puse un atbilstoši Tiesas Statūtu 24. panta otrajai daļai citas dalībvalstis bez Itālijas Republikas tika aicinātas atbildēt uz jautājumu, kādā mērā un kādos gadījumos valsts tiesību normas, kas regulē nevis preces īpašības, bet gan tās izmantošanu un kas ir vienādi piemērojamas valstī ražotajām precēm un importētajām precēm, ir uzskatāmas par pasākumiem ar importa kvantitatīvajiem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību EKL 28. panta izpratnē.

Par prasību

Apsvērumi sakarā ar Tiesas uzdoto jautājumu

- 16 Puses, kā arī Čehijas Republika, Dānijas Karaliste, Vācijas Federatīvā Republika, Grieķijas Republika, Francijas Republika, Kipras Republika, Nīderlandes Karaliste un Zviedrijas Karaliste sniedza Tiesai rakstveida vai mutvārdu apsvērumus, atbildot uz minēto jautājumu.
- 17 Komisija uzskata, ka ir iespējams identificēt divu veidu tiesisko regulējumu par preces izmantošanu, proti, pirmkārt, regulējums, kas izvirza šīs preces lietošanai noteiktus tai raksturīgus nosacījumus vai ierobežo šo lietošanu telpā vai laikā un, otrkārt, regulējums, kas paredz pilnīgu vai gandrīz pilnīgu minētās preces lietošanas aizliegumu.
- 18 Komisija piedāvā pirmajam regulējuma veidam piemērot kritērijus, kas ir minēti 1974. gada 11. jūlija sprieduma lietā 8/74 *Dassonville* (*Recueil*, 837. lpp.) 5. punktā, un aplūkot katru gadījumu atsevišķi. Attiecībā uz otro regulējuma veidu, tā kā tas paredz pilnīgu noteiktas preces lietošanas aizliegumu vai tādu aizliegumu, kas atļauj preces retu vai izņēmuma lietošanu, šis regulējums pēc definīcijas esot uzskatāms par pasākumu ar importa kvantitatīvajiem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību EKL 28. panta izpratnē. Komisija uzskata, ka neesot ne atbilstoši, ne vajadzīgi preces lietošanas veidiem piemērot kritērijus, kas minēti 1993. gada 24. novembra sprieduma apvienotajās lietās C-267/91 un C-268/91 *Keck* un *Mithouard* (*Recueil*, I-6097. lpp.) 16. un 17. punktā, un tādējādi papildus radīt pasākumu kategoriju, kas neietilpst EKL 28. panta piemērošanas jomā.

- 19 Itālijas Republika apgalvo, ka EKL 28. pants attiecoties uz lietošanas noteikumiem tikai tad, ja tie aizliedz jebkādu preces izmantošanu vai vienu izmantošanas veidu, ja precei ir tikai viens izmantošanas veids. Savukārt, ja pastāv rīcības brīvība par šīs preces lietošanas iespējām, tad EKL 28. pants neattiecoties uz šādu gadījumu.
- 20 Čehijas Republika norāda, ka neesot pareizi paredzēt stingru iedalījumu starp dažādām pasākumu kategorijām un piemērot dažādus juridiskos kritērijus atkarībā no šīm kategorijām, jo jaunas pasākumu kategorijas radīšana nenovēršami radot grūtības tās definēšanā.
- 21 Šī dalībvalsts tāpat kā Komisija norāda, ka iepriekš minētajā spriedumā apvienotajās lietās *Keck* un *Mithouard* paredzētie kritēriji attiecībā uz preču tirdzniecības veidu neesot piemērojami normām par preču lietošanu, jo, pirmkārt, to piemērošana Tiesas judikatūrā esot radījusi grūtības un, otrkārt, tie neesot bijuši nepieciešami. Valsts iestādes esot varējušas aizstāvēt normas, par kurām ir paziņots, ka tās regulē tirdzniecības veidu, pat nepastāvot minētajā spriedumā paredzētajiem kritērijiem.
- 22 Dānijas Karaliste, Vācijas Federatīvā Republika, Grieķijas Republika, Francijas Republika, Kipras Republika un Zviedrijas Karaliste savukārt uzskata, ka ar iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Keck* un *Mithouard* aizsāktā judikatūra pēc analogijas būtu jāpiemēro valsts tiesību normai, kas ierobežo vai aizliedz noteiktus preces lietošanas veidus. Līdz ar to tās piedāvā nolemt, ka uz valsts tiesību normu neattiecoties EKL 28. pants, ja tā nav saistīta ar precī, tā ir piemērojama visiem attiecīgajiem uzņēmējiem, kas darbojas valsts teritorijā, un vienādi juridiski un faktiski attiecas uz šajā valstī un citās dalībvalstīs ražotajām precēm.

- 23 Savukārt šis dalībvalstis norāda, ka atkāpe no šiem kritērijiem esot nepieciešama, ja tiek pierādīts, ka ierobežojošas valsts normas vienkārši aizliedz konkrētas preces lietošanu vai pieļauj tikai retu preces lietošanu, tādējādi ierobežojot tās pieeju tirgum.
- 24 Dānijas Karaliste uzskata, ka esot svarīgi konstatēt, ka ne visas valsts tiesību normas, kas ierobežo privātpersonas vai uzņēmuma rīcības brīvību ar konkrētu precī, ir aizliedzamas. Attiecībā uz kritēriju, ka valsts tiesību norma nevar traucēt preces pieeju tirgum, šī dalībvalsts uzskata, ka esot grūti noteikt, no kura brīža preces lietošanas ierobežojums var tikt uzskatīts par tik traucējošu, ka tas nepieļauj minēto pieeju tirgum. Tā uzskata, ka valsts tiesai esot jālemj, cik lielā mērā tas, kurš apstrīd šādu normu, ir pierādījis, ka šīs normas piemērošana ierobežo pieeju tirgum.
- 25 Vācijas Federatīvā Republika uzskata, ka preces lietošanas veida otra puse esot tirdzniecības veids tādā ziņā, ka daļa no šiem lietošanas veidiem varot tikt uzskatīta par tirdzniecības veidu un otrādi. Šī dalībvalsts uzskata, ka principi, kas izriet no iepriekš minētā sprieduma apvienotajās lietās *Keck* un *Mithouard*, esot tādā pašā veidā jāpiemēro tiesiskajam regulējumam, kas ir saistīts ar preces lietošanas veidu, ja šis regulējums neparedz diskrimināciju, nodrošina vienlīdzīgas iespējas attiecībā uz konkurenci starp dalībvalstī, kura ir ieviesusi šo regulējumu, ražotajām precēm un precēm no citām dalībvalstīm un pilnībā vai gandrīz pilnībā neizslēdz šo preču pieeju minētās dalībvalsts tirgum.
- 26 Grieķijas Republika uzskata, ka preces lietošana pati par sevi nevarot traucēt tirdzniecību Kopienā. Ja tomēr šī lietošana esot svarīgs elements attiecībā uz šīs preces laišanu apgrozībā, kas ir jāskata katrā gadījumā atsevišķi, uz tās lietošanas traucējumiem attiecoties EKL 28. pants.

- 27 Francijas Republika uzskata, ka valsts tiesību normas par preces lietošanas veidiem un normas par to tirdzniecības veidiem esot salīdzināmas pēc to dabas un ietekmes nozīmīguma uz tirdzniecību Kopienā, jo šie veidi rada sekas tikai pēc šīs preces importa un caur patērētāju. Līdz ar to šiem abiem normu veidiem esot jāpiemēro vienādi kritēriji.
- 28 Kaut arī Kipras Republika piekrit citu dalībvalstu paustajām iebildēm pret jauna ekonomiskā kritērija ieviešanu, tā norāda, ka, ja judikatūra, kas izriet no iepriekš minētā sprieduma apvienotajās lietās *Keck* un *Mithouard*, netiek piemērota pasākumiem, kas regulē preces lietošanu, visi lietošanas pasākumi varot tikt pielīdzināti aizliegumam saskaņā ar iepriekš minētajā spriedumā lietā *Dassonville* paredzēto principu. Šī dalībvalsts uzskata, ka Tiesas analīzei būtu jāattiecas vienīgi uz jautājumu, vai attiecīgais pasākums var pilnībā vai daļēji liegt precei pieeju tirgum.
- 29 Zviedrijas Karaliste uzskata, ka EKL 28. panta piemērošanas jomā ietilpstot tikai tāds valsts pasākums, kas aizliedz kādu preces lietošanas veidu, ja šis pasākums esot organizēts tādā veidā, ka praksē tas liedz šai precei pieeju tirgum.
- 30 Nīderlandes Karaliste norāda, ka sākotnējā valsts pasākumu pārbaude esot jāveic, atbildot uz jautājumu, vai to ietekmei uz preču brīvu apriti nav gadījuma raksturs, vai arī šī ietekme nav pārāk netieša. Citiem vārdiem sakot, būtu jājauc, vai pastāv cēloņsakarība starp šiem pasākumiem un ietekmi uz tirdzniecību Kopienā. Šo pirmo kritēriju varētu attiecināt uz ļoti daudzām normām par preces lietošanu, kas būtu pastāvīgs filtrs, kurš ļautu tās neieklejaut EKL 28. panta piemērošanas jomā.

31 Attiecībā uz judikatūras, kas ir aizsākta ar iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Keck* un *Mithouard*, paplašināšanu, minētā dalībvalsts min argumentus par labu šādai paplašināšanai. Pirmkārt, šāda pieeja vispirms ļautu visām normām, kas aizsargā neekonomiska rakstura intereses, izvairīties no EKL 28. panta piemērošanas. Otrkārt, šāda pieeja ievērotu iepriekšējo Tiesas judikatūru un ļautu valsts tiesai veikt saprātīgi abstraktu piemērošanu, kas palielinātu tiesisko drošību un veicinātu judikatūras saskaņotību. Visbeidzot tā novērstu ļaunprātīgu izņēmuma, kas ir paredzēts judikatūrā, kura izriet no iepriekš minētā sprieduma apvienotajās lietās *Keck* un *Mithouard*, izmantošanu attiecībā uz normām, kas aizliedz preces lietošanu vai arī to atļauj tikai retos gadījumos.

32 Attiecībā uz argumentiem pret minētās judikatūras piemērošanu preces lietošanas veidiem šī valsts uzskata, ka, pirmkārt, esot grūti skaidri norobežot preces lietošanas veidu kategoriju. Pēc tam tā uzskata, ka jauna izņēmumu kategorija varētu radīt apjukumu valsts tiesai, jo atkarībā no attiecīgās normas piederības kategorijai esot piemērojami dažādi kritēriji. Visbeidzot, Nīderlandes Karaliste norāda, ka vēl aizvien pastāvot izņēmumi no preces lietošanas veidiem, proti, gadījumi, kad pasākums atbilst izņēmuma kritērijiem, kaut arī tas būtiski ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm.

Ievada apsvērumi

33 Ir jāatgādina, ka atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai ikviens dalībvalsts tiesiskais regulējums attiecībā uz tirdzniecību, kas var tieši vai netieši, faktiski vai iespējami traucēt Kopienas iekšējo tirdzniecību, ir jāuzskata par pasākumu ar kvantitatīviem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību un līdz ar to tas ir aizliegts ar EKL 28. pantu (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Dassonville*, 5. punkts).

- 34 No pastāvīgās judikatūras arī izriet, ka EKL 28. pants atspoguļo pienākumu ievērot citās dalībvalstīs likumīgi saražotu un tirgotu preču nediskriminācijas un savstarpējās atzīšanas principus, kā arī nodrošināt Kopienas precēm brīvu pieeju valstu tirgiem (šajā sakarā skat. 1983. gada 14. jūlija spriedumu lietā 174/82 *Sandoz*, *Recueil*, 2445. lpp., 26. punkts; 1979. gada 20. februāra spriedumu lietā 120/78 *Rewe-Zentral*, sauktu par “Cassis de Dijon”, *Recueil*, 649. lpp., 6., 14. un 15. punkts, kā arī iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Keck* un *Mithouard*, 16. un 17. punkts).
- 35 Tādējādi, ja valstu tiesību akti nav saskaņoti, preču brīvas aprites šķēršļi, kas rodas, precēm no citām dalībvalstīm, kur tās ir likumīgi ražotas vai tirgotas, piemērojot noteikumus par prasībām, kurām šīm precēm jāatbilst, pat ja šie noteikumi vienādi attiecas uz visām precēm, ir pasākumi ar kvantitatīviem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā “Cassis de Dijon”, 6., 14. un 15. punkts; 1997. gada 26. jūnija spriedumu lietā C-368/95 *Familiapress*, *Recueil*, I-3689. lpp., 8. punkts, kā arī 2003. gada 11. decembra spriedumu lietā C-322/01 *Deutscher Apothekerverband*, *Recueil*, I-14887. lpp., 67. punkts).
- 36 Turpretī valsts normu, kas ierobežo vai aizliedz konkrētus tirdzniecības veidus, piemērošana precēm no citām dalībvalstīm nav uzskatāma par tādu, kas tieši vai netieši, faktiski vai iespējami rada šķēršļus tirdzniecībai starp dalībvalstīm iepriekš minētās judikatūras lietā *Dassonville* nozīmē, ja vien šīs normas attiecas uz visiem iesaistītajiem uzņēmējiem, kuri darbojas valsts teritorijā, un ja tās gan juridiski, gan faktiski vienādi skar valsts preču un citu dalībvalstu izcelsmes preču tirdzniecību. Ja minētie nosacījumi ir izpildīti, šāda tiesiskā regulējuma piemērošana citu dalībvalstu izcelsmes ražojumu, kas atbilst attiecīgo valstu noteiktajām prasībām, tirdzniecībai nav uzskatāma par tādu, kas liedz citu dalībvalstu izcelsmes ražojumiem pieeju tirgum vai traucē šo pieeju vairāk nekā vietējiem ražojumiem (skat. iepriekš minēto spriedumu apvienotajās lietās *Keck* un *Mithouard*, 16. un 17. punkts).
- 37 Līdz ar to par pasākumiem ar importa kvantitatīvajiem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību EKL 28. panta izpratnē ir uzskatāmi dalībvalsts pasākumi, kuru mērķis ir vai kuru rezultātā rodas nelabvēlīgāka attieksme pret precēm no citām dalībvalstīm, kā arī

šī sprieduma 35. punktā minētie pasākumi. Šajā jēdzienā ietilpst arī visi citi pasākumi, kuri traucē citu dalībvalstu preču pieeju kādas dalībvalsts tirgum.

Par norādīto pienākumu neizpildi

- ³⁸ Komisijas celtie iebildumi pret Ceļu kodeksa 56. pantu ir jāizskata, ievērojot šī sprieduma 33.–37. punktā minētos principus.

Lietas dalībnieku argumenti

- ³⁹ Pamatojot savu prasību, Komisija apgalvo, ka Ceļu kodeksa 56. pantā minētais aizliegums liedzot izmantot piekabes, kas ir likumīgi saražotas un tirgotas dalībvalstīs, kurās šāds aizliegums nepastāv, kā arī traucējot to importu un tirdzniecību Itālijā.
- ⁴⁰ Komisija uzskata, ka tādējādi minētais aizliegums esot uzskatāms par šķērsli importam EKL 28. panta izpratnē un tas esot atbilstošs EK līgumam tikai tad, ja tas ir pamatots atbilstoši EKL 30. pantam vai ar primāru vispārējo interešu iemeslu. Tomēr pirmstiesas procedūras laikā Itālijas Republika neesot norādījusi pamatojumu vai primāru vispārējo

interēšu iemeslu. Gluži pretēji, šī dalībvalsts esot atzinusi minētā aizlieguma un no tā izrietošā šķēršļa importam pastāvēšanu un esot apņēmusies to atcelt.

41 Itālijas Republika attiecībā uz iespējamo šķērslī importam norāda, ka tai pārmestais pārkāpums attiecoties uz aizliegumu Itālijā reģistrētiem motocikliem vilkt piekabi, nevis uz aizliegumu reģistrēt šādu transportlīdzekli vai piekabi, kas ir ražoti citā dalībvalstī un ko ir paredzēts tirgot Itālijas teritorijā. Tā uzskata, ka Komisija jaucot juridiskos nosacījumus citā dalībvalstī vai trešā valstī speciāli atzīta transportlīdzekļa satiksmei Itālijas teritorijā ar šī paša transportlīdzekļa tirdzniecību Itālijā.

42 Šī dalībvalsts norāda, ka Komisijas secinājums esot balstīts uz kļūdainu premisu. Ceļu kodeksa 56. pants esot Direktīvas 93/93 sestajā apsvērumā skaidri paredzēto dalībvalstu atkāpes tiesību izmantošanas izpausme. Līdz tehnisko parametru saskaņošanai piekabju atbilstības noteikšanas jomā un tiesiskā regulējuma saskaņošanai par piekabju reģistrāciju un to kustību uz ceļiem Kopieniu līmenī, šo piekabju savstarpējā atzišana ietilpstot dalībvalstu rīcības brīvības jomā.

43 Savā replikā Komisija apgalvo, ka direktīvu apsvērumi neesot obligāti un ka ne Direktīvas 93/93 sestā apsvēruma mērķis, ne sekas neesot tādu valsts normu kā Ceļu kodeksa 56. pants atzišana par atbilstošām Kopieniu tiesībām. Šis pēdējais apsvēruma nosakot Direktīvas 93/93 piemērošanas jomu, no tās izslēdzot tiesisko regulējumu par piekabēm divriteņu transportlīdzekļiem, nenorādot, vai iespējams aizliegums ir atbilstošs Līguma normām. Tā arī atgādina Līguma normu primārā rakstura pār atvasinātajām tiesībām principu, ko Tiesa esot vairākkārt atzinusi.

44 Turklāt Komisija norāda, ka normu saskaņošanas neesamība nekādā gadījumā nevarot pamatot Līgumā garantētas pamatbrīvības pārkāpumu.

45 Savā atbildes rakstā uz repliku Itālijas Republika norāda, ka, ņemot vērā motociklu un piekabju, kas varot tikt lietoti atsevišķi, lietošanas iespējas, nevarot uzskatīt, ka uz šīm precēm attiecas importa kvantitatīvie ierobežojumi EKL 28. panta izpratnē.

46 Turklāt attiecīgais aizliegums attiecoties tikai uz precī pašu par sevi neatkarīgi no tās ražošanas vietas un ražotāja tautības un tādējādi tas neesot uzskatāms par līdzekli, lai aizstāvētu Itālijas ražotājus, ne arī par citās dalībvalstīs ražotu preču diskriminējošu tiesisko regulējumu. Itālijā nevienu motociklu nevarot atzīt, lai tas vilktu piekabi, un nevienu piekabi nevarot atzīt, lai to vilktu motocikls. Tā kā sakarā ar aizliegumu izmantot šos transportlīdzekļus kopā ar piekabi Itālijas uzņēmumiem neesot intereses ražot motociklus, kas ir aprīkoti, lai vilktu piekabi, ne arī piekabes, kuras vilktu tikai šādi transportlīdzekļi, šī aizlieguma rezultātā no Itālijas tirgus ir izslēgtas preces, kurām piemīt šādas pazīmes.

47 Itālijas Republika atsauca uz 1968. gada 8. novembrī Vīnē noslēgto konvenciju par ceļu satiksmi, kuras I pielikuma 3. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts, ka “Līgumslēdzējas Puses var atteikties pieļaut starptautiskā satiksmē savā teritorijā šādus transportlīdzekļu sastāvus, ciktāl šādu sastāvu izmantošana aizliegta to nacionālajos tiesību aktos: [...] motociklus ar piekabēm”. Tā tomēr precizē, ka tā neesot izmantojusi šo iespēju un ka citās dalībvalstīs reģistrēti motocikli varot vilkt piekabi Itālijas teritorijā, jo tiekot uzskatīts, ka tie piedalās starptautiskajā satiksmē šīs konvencijas izpratnē.

48 Itālijas Republika arī norāda uz Direktīvas 97/24 divpadsmito apsvērumu, kuram pēc būtības esot tāds pats saturs kā Direktīvas 93/93 sestajam apsvērumam. Tā uzsver, ka šajos apsvērumos dalībvalstīm piešķirtās atkāpes tiesības atbilstot tam, ka valstu teritoriju dažādo reljefu dēļ transportlīdzekļu tehniskajiem parametriem esot būtiska nozīme satiksmes drošības kontekstā. Šī dalībvalsts uzskata, ka, nepastāvot atbilstības atzišanas normām attiecībā uz šo abu preču kopīgu izmantošanu (velkošais transportlīdzeklis un piekabe), nepastāvot ceļu satiksmes drošības nosacījumi.

Tiesas vērtējums

49 Lai novērtētu Komisijas iebilduma pamatotību, ir jāprecizē, ka, kaut arī Ceļu kodeksa 56. pants attiecas uz aizliegumu Itālijas teritorijā lietot motociklu kopā ar piekabi, šī valsts tiesību norma ir jāaplūko, ievērojot ierobežojumus, ko tā var radīt piekabju brīvai aprītei. Kaut arī netiek apstrīdēts, ka motociklus var viegli izmantot bez piekaves, tomēr piekaves reti izmanto bez mehāniskā transportlīdzekļa, kas varētu tās vilkt.

50 Nav strīda par to, ka Ceļu kodeksa 56. pants ir vienādi piemērojams, neizšķirot piekabju izcelsmes vietu.

51 Komisija nav precizējusi, vai tās prasība attiecas tikai uz tādām piekabēm, kuras ir speciāli paredzētas motocikliem, vai arī tā attiecas uz visiem piekabju veidiem. Līdz ar to iespējamā pienākumu neizpilde ir jānovērtē, nodalot abus piekabju veidus.

- 52 Pirmkārt, attiecībā uz piekabēm, kuras nav speciāli paredzētas motocikliem, bet gan ir paredzētas savienošanai ar automašīnām vai citiem transportlīdzekļiem, ir jākonstatē, ka Komisija nav pierādījusi, ka Ceļu kodeksa 56. pantā paredzētais aizliegums traucētu šāda veidu piekabju pieeju tirgum.
- 53 Līdz ar to Komisijas prasība ir jānoraida tiktāl, ciktāl tā attiecas uz piekabēm, kuras nav speciāli paredzētas savienošanai ar motocikliem un kuras ir likumīgi ražotas un tirgotas citās dalībvalstīs, izņemot Itālijas Republiku.
- 54 Otrkārt, ir jāpārbauda Komisijas norādītā pienākumu neizpilde attiecībā uz piekabēm, kuras ir speciāli paredzētas savienošanai ar motocikliem un kuras ir likumīgi ražotas un tirgotas citās dalībvalstīs, izņemot Itālijas Republiku.
- 55 Savā atbildē uz Tiesas uzdoto rakstveida jautājumu Komisija apgalvo un Itālijas Republika to neapstrīd, ka piekabju, kuras ir speciāli paredzētas motocikliem, izmantošanas iespējas bez motocikliem esot ļoti ierobežotas. Tā uzskata, ka, kaut arī neesot izslēgts, ka dažos gadījumos tās varot tikt pievienotas citiem transportlīdzekļiem, piemēram, automašīnām, šāds izmantojums neesot piemērots un tas esot maznozīmīgs vai pat hipotētisks.
- 56 Šajā sakarā ir jākonstatē, ka preces lietošanas aizliegumam kādas dalībvalsts teritorijā ir būtiska ietekme uz patērētāju uzvedību, kura savukārt, ietekmē šīs preces pieeju šīs dalībvalsts tirgum.

- 57 Patērētājiem, zinot, ka tiem ir aizliegts izmantot savu motociklu ar speciāli tam domātu piekabi, praktiski nav nekādas intereses pirkt šādu piekabi (pēc analogijas attiecībā uz krāsainu plēvju līmēšanas uz automašīnas vēja stikla aizliegumu skat. 2008. gada 10. aprīļa spriedumu lietā C-265/06 Komisija/Portugāle, Krājums, I-2245. lpp., 33. punkts). Līdz ar to Ceļu kodeksa 56. pants traucē attiecīgajā tirgū rasties pieprasījumam pēc šādām piekabēm, tādējādi traucējot to importam.
- 58 No tā izriet, ka Ceļu kodeksa 56. pantā paredzētais aizliegums ir uzskatāms par pasākumu ar importa kvantitatīvajiem ierobežojumiem līdzvērtīgu iedarbību, ko aizliedz EKL 28. pants, jo tā rezultātā ir traucēta piekabju, kuras ir speciāli paredzētas savienošanai ar motocikliem un kuras ir likumīgi ražotas un tirgotas citās dalībvalstīs, izņemot Itālijas Republiku, pieeja Itālijas tirgum, ja vien tas nav objektīvi pamatojams.
- 59 Šādu aizliegumu var pamatot ar kādu no EKL 30. pantā minētajiem vispārējo interešu iemesliem vai imperatīvām prasībām (skat. it īpaši 2003. gada 19. jūnija spriedumu lietā C-420/01 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-6445. lpp., 29. punkts, un 2004. gada 5. februāra spriedumu lietā C-270/02 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-1559. lpp., 21. punkts). Vienā vai otrā gadījumā valsts pasākumam ir jānodrošina attiecīgā mērķa īstenošana, un tas nedrīkst pārsniegt to, kas ir nepieciešams šī mērķa sasniegšanai (2007. gada 15. marta spriedums lietā C-54/05 Komisija/Somija, Krājums, I-2473. lpp., 38. punkts, un 2007. gada 20. septembra spriedums lietā C-297/05 Komisija/Nīderlande, Krājums, I-7467. lpp., 75. punkts).
- 60 Šajā lietā Itālijas Republikas minētais pamatojums attiecas uz vajadzību nodrošināt ceļu satiksmes drošību, kas atbilstoši judikatūrai ir primārs vispārējo interešu iemesls, kurš var pamatot šķērsli preču brīvai aprītei (skat. it īpaši 1994. gada 5. oktobra spriedumu lietā C-55/93 *van Schaik*, *Recueil*, I-4837. lpp., 19. punkts; 2000. gada 12. oktobra

spriedumu lietā C-314/98 *Snellers, Recueil*, I-8633. lpp., 55. punkts; iepriekš minētos spriedumus lietās Komisija/Somija, 40. punkts; Komisija/Nīderlande, 77. punkts; Komisija/Portugāle, 38. punkts, un 2008. gada 5. jūnija spriedumu lietā C-170/07 Komisija/Polija, 49. punkts).

- 61 Ja nepastāv pilnīgas saskaņošanas normas Kopienas līmenī, dalībvalstīm ir jālemj par līmeni, kādā tās vēlas nodrošināt ceļu satiksmes drošību to teritorijā, pilnībā ievērojot prasību nodrošināt brīvu preču apriti Eiropas Kopienā (šajā sakarā skat. 1984. gada 27. marta spriedumu lietā 50/83 Komisija/Itālija, *Recueil*, 1633. lpp., 12. punkts, un pēc analogijas 1994. gada 13. jūlija spriedumu lietā C-131/93 Komisija/Vācija, *Recueil*, I-3303. lpp., 16. punkts).
- 62 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru kompetentajām valsts iestādēm ir jāpierāda, ka to tiesiskais regulējums atbilst šī sprieduma 59. punktā minētajiem kritērijiem (šajā sakarā skat. iepriekš minētos spriedumus lietās Komisija/Nīderlande, 76. punkts; Komisija/Portugāle, 39. punkts, un 2008. gada 24. aprīļa spriedumu lietā C-286/07 Komisija/Luksemburga, 37. punkts).
- 63 No vienas puses, attiecībā uz Ceļu kodeksa 56. pantā paredzētā aizlieguma atbilstību Itālijas Republika norāda, ka tā ievieša šo pasākumu tādēļ, ka ne Kopsienas līmenī, ne valsts līmenī nepastāv atbilstības noteikšanas normas, kas ļautu nodrošināt motocikla ar piekabi drošu lietošanu. Nepastāvot šādam aizliegumam, sastāva, kurā ietilpst neapstiprināts motocikls un piekabe, dalība satiksmē varētu būt bīstama gan šī transportlīdzekļa vadītājam, gan citiem satiksmē esošiem transportlīdzekļiem, jo tā ietekmētu gan šī sastāva stabilitāti, gan tā bremzēšanu.

64 Šajā sakarā ir jākonstatē, ka minētais aizliegums var palīdzēt īstenot mērķi nodrošināt ceļu satiksmes drošību.

65 No otras puses, novērtējot minētā aizlieguma nepieciešamību, ir jāņem vērā apstāklis, ka atbilstoši šī sprieduma 61. punktā minētajai Tiesas judikatūrai ceļu satiksmes drošības jomā dalībvalsts var lemt par limeni, kādā tā vēlas nodrošināt šo drošību un veidu, kādā šis limenis ir sasniedzams. Tā kā šis limenis dalībvalstīs var atšķirties, dalībvalstīm ir jāatzīst rīcības brīvība, un tādēļ arī apstāklis, ka kāda dalībvalsts paredz mazāk stingrus noteikumus nekā cita dalībvalsts, nenozīmē, ka tie ir nesamērīgi (pēc analogijas skat. 2004. gada 13. jūlija spriedumu lietā C-262/02 Komisija/Francija, Krājums, I-6569. lpp., 37. punkts, un 2008. gada 11. septembra spriedumu lietā C-141/07 Komisija/Vācija, Krājums, I-6935. lpp., 51. punkts).

66 Šajā gadījumā Itālijas Republika apgalvo un Komisija pret to neiebilst, ka sastāva, kurā ietilpst motocikls un piekabe, dalība satiksmē rada ceļu satiksmes drošības apdraudējumu. Kaut arī dalībvalstij, kas atsauca uz imperatīvu prasību, lai pamatotu šķērsli brīvai preču kustībai, ir jāpierāda, ka tās tiesiskais regulējums ir atbilstošs un nepieciešams, lai sasniegtu leģitīmo mērķi, šis pierādīšanas pienākums nepieprasa, lai šī dalībvalsts pozitīvā veidā pierādītu, ka neviens cits iespējamais pasākums neļauj tādos pašos apstākļos sasniegt minēto mērķi (pēc analogijas skat. 1997. gada 23. oktobra spriedumu lietā C-157/94 Komisija/Nīderlande, *Recueil*, I-5699. lpp., 58. punkts).

67 No vienas puses, kaut arī nav izslēgts, ka šajā gadījumā citi pasākumi, kas ir norādīti ģenerāladvokāta secinājumā 170. punktā, nevis Ceļu kodeksa 56. pantā paredzētais aizliegums, varētu nodrošināt noteiktu ceļu satiksmes drošības līmeni sastāva, kurā ietilpst motocikls un piekabe, dalībai satiksmē, tomēr dalībvalstīm nevar liegt iespēju panākt tādu mērķi kā ceļu satiksmes drošība, ieviešot vispārīgus un vienkāršus

noteikumus, kurus transportlīdzekļu vadītājiem ir viegli saprast un piemērot un kurus kompetentajām iestādēm ir viegli piemērot un kontrolēt.

68 No otras puses, ir jāsecina, ka ne konvencijas par ceļu satiksmi redakcija, ne Direktīvu 93/93 un 97/24 apsvērumi, kurus min Itālijas Republika, neļauj prezumēt, ka ceļu satiksmes drošība varētu tikt nodrošināta tādā līmenī, kādu vēlas Itālijas Republika, paredzot daļēju minētā sastāva dalības satiksmē aizliegumu vai dalības satiksmē atļauju, kas tiktu izsniegta, ja tiktu ievēroti noteikti nosacījumi.

69 Ņemot vērā šos apstākļus, ir jāsecina, ka aizliegums motocikliem vilkt piekabes, kuras ir speciāli tiem paredzētas un kuras ir likumīgi ražotas un tirgotas citās dalībvalstīs, izņemot Itālijas Republiku, ir uzskatāms par pamatotu ar ceļu satiksmes drošības aizsardzības iemesliem.

70 Līdz ar to Komisijas prasība ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

71 Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 2. punktu lietas dalībniekam, kam spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Itālijas Republika ir prasījusi piespriet Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā tai spriedums ir nelabvēlīgs, jāpiespriež Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) **prasību noraidīt;**
- 2) **Eiropas Kopienu Komisija atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]